

ЛИЧНОСТИ, СЪБИТИЯ И КАРИЕРИ

ІВАН АНДРІЙОВИЧ СТОЯНОВ – ПЕРШИЙ ЛЕКТОР УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СОФІЇ

Ольга Сорока

Історія молодого софійської українистики, якій цьогогоріч виповнюється 15 років, тісно пов'язана з іменем Івана Андрійовича Стоянова, одного із найпалкіших популяризаторів болгарської мови, літератури, культури в Україні та української мови, літератури та культури у Болгарії. Народився І.А. Стоянов 28 грудня 1935 року в с. Банівка, на Одещині в родині нащадків болгарських переселенців. Навчався на болгарському відділенні Ленінградського (Санкт-Петербурзького) університету, був аспірантом Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. Працював у Київському університеті імені Тараса Шевченка, Інституті мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України, Київському славістичному університеті. Захистив кандидатську дисертацію (1970): “Семантична структура та етимологічний склад дієслів розумової діяльності в болгарській мові” та докторську дисертацію (1995) “Болгарська мова в Україні: проблема функціонування та розвитку лексики”. Автор близько 150 наукових публікацій: статей, монографій словників, серед яких, перший в історії славістики “Болгарсько-український словник” (співав. О. Чмир), “Етимологічний словник української мови” (член авторського колективу), монографії “Мова болгар України в її усній та писемній формі” (співав. Е. Стоянова, І. Дадіверін). У 2011 році на пошану 75-річного ювілею доктора філологічних наук, професора Івана Андрійовича Стоянова та 50-річчя творчої та наукової діяльності доктора філологічних наук, професора Київського славістичного університету Ельзи Петрівни Стоянової у Києві вийшов VII том Болгарського щорічника.

З 1992 до 1998 року Іван Андрійович Стоянов викладав українську мову в університетах Болгарії у Софії та Благоевграді. Багато зусиль приклав для відкриття спеціальності “Українська мова” у Софійському університеті імені Климента Охридського у 1996 році. Захопливі розповіді професора про тоді ще таку невідому, незнайому та незрозумілу для першого набору студентів-україністів Україну, її мову, літературу, культуру, історію, настільки приворожили студентів, що ніхто з них не перевівся на іншу, «перспективнішу» спеціальність. У своїх лекціях Іван Андрійович розповідав про українські звичаї, традиції, пісенну творчість, прищеплював любов до всього українського, розповідав з захопленням, пояснював доступно, перевіряв уважно, згадує колишня студентка Р. Камберова. Цим він зумів не лише зацікавити студентів, а й виховати тих, хто достойно продовжив почату ним працю. Його студенти, сьогодні кандидати наук, доцент Албена Стаменова та Райна Камберова з радістю та вдячністю згадують університетські та життєві уроки свого першого лектора з української мови!